

הוא, אֲבָל פֶּאֶן לֹא מִשְׁפַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהוֹצִיא אוֹתָם מִן הַגְּלוּת, אֲלֵא חֲמִשִּׁים פְּעַם הַזְּכִיר בַּתּוֹרָה יִצְיֵאת מִצְרַיִם, לְהוֹדִיעַ הַדְּרָגָה שֶׁהוֹצִיאָה אוֹתָם, שֶׁהִיא הַיּוֹבֵל, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ יוֹבֵל הִיא שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה, וְהֵם חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי בֵּינָה שֶׁנִּמְסְרוּ לְמִשָּׁה בְּסִינַי, פָּרָט לְאֶחָד שְׁלֹא נִמְסַר לוֹ, וְלָכֵן הַזְּכִיר חֲמִשִּׁים פְּעַם בַּתּוֹרָה יִצְיֵאת מִצְרַיִם. אָמַר, הָרִי וְדַאי הַתִּישְׁבָה דַעְתִּי.

מִי זֶה אֱלֹהִים אַחֲרֵים? אֵלֹו הַמְּמַנִּים שֶׁל שְׁבַעִים אַמּוֹת, וְסַמָּא"ל וְנַח"שׁ הָרִי שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם, בְּגַלְל זֶה נִתַּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תּוֹרָה מִמֵּיִן, שֶׁהוּא חֹסֵד, וּמִשְׁמָאל שֶׁהוּא גְבוּרָה, שֵׁשׁ בָּהּ שְׁבַעִים פָּנִים לְהַנְצִל מִשְׁבַּעִים אַמּוֹת, וְהַתּוֹרָה נִתְּנָה מִמֵּים וְאֵשׁ, שֶׁהֵם שְׁנַיִם, לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מִסַּמָּא"ל וְנַחֲשׁ, שֶׁהֵם מִמֵּים וְאֵשׁ, וּבְגַלְלֵם נֶאֱמַר לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרֵים עַל פָּנָי, וּכְנֻגַד שְׁבַעִים אַמּוֹת שְׁבַעִים נֶפֶשׁ, וּמִי שְׁעוֹבֵר עַל שְׁבַעִים פָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרֵים עַל פָּנָי, שׁוֹלְטִים שְׁבַעִים מְמַנִּים וְאַמּוֹת שֶׁל יִצְרָהָר עַל שְׁבַעִים נֶפֶשׁ.

וְכַמָּה גְּלוּלִים יִבְאוּ לְאֶדָם עַל הַחֲטָאִים הַלְלוֹ, וְאִם לֹא חוֹזֵר הָאֶדָם בְּתִשְׁבָּה בְּגְלוּלִים הַלְלוֹ, אוֹתוֹ הַגּוֹפֵר יוֹרֵד לְאַבְדוֹן, הַגְּלוּל הַרְאִשׁוֹן נִצְבָּע נִצְבָּע לְכֹן, וְרוֹכֵב הַנֶּפֶשׁ עַל סוּס לְכֹן שֶׁהִיא הַגּוֹפֵר, וְאִם חוֹזֵר בְּתִשְׁבָּה, נֶאֱמַר בּוֹ אִם יִהְיֶה חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנַיִם כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, וְאִם לֹא, יָבֵא כְּגַלְגוּל שָׁנִי, וְרוֹכֵב עַל סוּס אָדָם, וְאִם חוֹזֵר בְּתִשְׁבָּה נֶאֱמַר עַל חֲטָאוֹ אִם יִאֲדִימוֹ כְּתוֹלַע כְּצִמְרָה יִהְיֶה, וְאִם לֹא, חוֹזֵר וּמִתְגַּלְגַּל

שְׁמַעוֹן הֶכִי הוּא וְדַאי, אֲבָל הֶכָּא לֹא מִשְׁפַּח קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא גְרַמִּיהַ דְּאַפִּיק לִוְן מִן גְּלוּתָא, אֲלֵא חֲמִשִּׁין זְמַנִּין אֲדַפִּיר בְּאוּרִייתָא יִצְיֵאת מִצְרַיִם, לְאַשְׁתְּמוֹדְעָא בְּדַרְגָּא דְאַפִּיק לִוְן דְּאִיהוּ יוֹבֵלָא, דְאַתְמַר בֵּיהּ (וַיִּקְרָא כַּה יֵא) יוֹבֵל הִיא שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה, וְאִינוּן חֲמִשִּׁין תְּרַעֲוִין דְּבֵינָה דְאַתְמַסְרוּ לְמִשָּׁה בְּסִינַי בַּר חַד דְּלֵא אַתְמַסַּר לִיהּ, וּבְגִין דָּא אֲדַפִּיר חֲמִשִּׁין זְמַנִּין בְּאוּרִייתָא יִצְיֵאת מִצְרַיִם. אָמַר הָא וְדַאי אַתִּישְׁב דַּעְתָּאִי.

מֵאֵן אֱלֹהִים אַחֲרֵים, אֵלִין מְמַנִּין דְּשַׁבְּעִין אוּמִין, וְסַמָּא"ל וְנַח"שׁ הָא ע"ב, בְּגִין דָּא יְהִיב קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אוּרִייתָא מִימִינָא דְאִיהוּ חֹסֵד וּמִשְׁמָאלָא דְאִיהוּ גְבוּרָה, דְאִית בָּהּ שְׁבַעִין אַנְפִּין לְשַׁזְבָּא מִשְׁבַּעִין אוּמִין, וְאוּרִייתָא אַתִּייהִיבַת מִמֵּיָא וְאַשָּׁא דְאִינוּן תְּרִין, לְשַׁזְבָּא לְיִשְׂרָאֵל מִסַּמָּא"ל וְנַחֲשׁ דְאִינוּן מִמֵּיָא וְאַשָּׁא, וּבְגִינֵיהּ אַתְמַר (שְׁמוֹת כ ג) לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרֵים עַל פָּנָי, וְלִקְבֹּל שְׁבַעִין אוּמִין שְׁבַעִין נֶפֶשׁ, וּמֵאֵן דְּעֵבֵר עַל שְׁבַעִין אַנְפִּין דְּאוּרִייתָא דְאַתְמַר לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרֵים עַל פָּנָי, שְׁלִטִין שְׁבַעִין מְמַנִּין וְאוּמִין דִּיִּצְרָהָר עַל שְׁבַעִין נֶפֶשׁ.

וְכַמָּה גְּלוּלִין יִתּוּן לְבַר נֶשׁ עַל חוֹבִין אֵלִין, וְאִם לֹא חוֹזֵר בַּר נֶשׁ בְּתִיבְתָא בְּאֵלִין גְּלוּלִין, הֵהוּא גּוּפָא נְחִית בְּאַבְדוֹן, גְּלוּלָא קְדַמָּא אֲצַטְבַּע בְּגוּוֹן תּוֹרָה, וְרָכִיב נֶפֶשׁא בְּסוּסִיא חוּוּרָא דְאִיהוּ גּוּפָא, אִם חוֹזֵר בְּתִיבְתָא אַתְמַר בֵּיהּ (יִשְׁעִיָּה א יח) אִם יִהְיֶה חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנַיִם כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, וְאִם לֹא יִתִּי בְּגַלְגוּלָא תְּנִינָא, וְרָכִיב בְּסוּסִיא סוּמָקָא, וְאִם חוֹזֵר בְּתִיבְתָא אַתְמַר בְּחוּבָא דִּילִיָּה (עו) אִם יִאֲדִימוֹ כְּתוֹלַע כְּצִמְרָה יִהְיֶה, וְאִם לֹא, אַתְחוֹזֵר אַתְגַּלְגַּל בְּגַלְגוּלָא